

Όνομα: _____

ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΡΑΣΕΙΣ

- Εκφράσεις είναι τα λόγια (λέξεις ή φράσεις) που έχουν κάποια ιδιαίτερη, συνήθως μεταφορική, σημασία. π. χ.
 - Έπεσε με τα μούτρα στο φαγητό. (Άρχισε να τρώει με λαιμαργία χωρίς να δίνει σημασία σε τίποτε άλλο.
 - Άλλη όρεξη δεν είχα. (Δεν είχα καμιά διάθεση να κάνω κάτι.)
 - Το πούλησε για ένα κομμάτι ψωμί. (Το πούλησε πάρα πολύ φτηνά.)
- Συμφράσεις είναι τα λόγια, συνήθως δύο λέξεις μαζί, που τις συναντάμε κατά κανόνα μαζί και σημαίνουν ένα συγκεκριμένο πράγμα. π. χ.
 - σοκολάτα αμυγδάλου,
 - ψωμί σικάλεως,
 - χυμός πορτοκάλι,
 - κρητικό παξιμάδι.

ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- **Υποθετικές** λέγονται οι εξαρτημένες/δευτερεύουσες προτάσεις που δηλώνουν ότι κάτι πρέπει να εκπληρωθεί για να πραγματοποιηθεί στη συνέχεια το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Η υποθετική πρόταση μαζί με την κύρια λέγονται **υποθετικός λόγος**.
- Η εξαρτημένη πρόταση που εισάγεται με το σύνδεσμο αν ή εάν ονομάζεται **υπόθεση**, ενώ η ανεξάρτητη ονομάζεται **απόδοση**.
- Οι υποθετικές προτάσεις εισάγονται με τους υποθετικούς συνδέσμους **αν/εάν, σαν, άμα**. π.χ. Θα ταξιδεύουμε πολύ εύκολα σε άλλους πλανήτες, (απόδοση - ανεξάρτητη πρόταση) εάν οι επιστήμονες ανακαλύψουν τον τρόπο. (υπόθεση - εξαρτημένη πρόταση)

1. Συμπληρώνω τα κενά των παρακάτω προτάσεων με την κατάλληλη έκφραση ή σύμφραση από την παρένθεση, όπως στο παράδειγμα:

(τροφική αλυσίδα, έγινε πυρ και μανία, δεν βάζει νερό στο κρασί του, αλυσίδα εστιατορίων, σανίδα σωτηρίας, ~~μέρα μεσημέρι~~, κοιμήθηκε με τις κότες, ημερομηνία λήξης, σουφλέ σοκολάτα, γέννημα θρέμμα)

α) Η ληστεία στην τράπεζα έγινε μέρα μεσημέρι.

β) Ο Τάκης είναι _____ Θεσσαλονικιός.

γ) Να κοιτάζεις πάντα την _____ στα προϊόντα που αγοράζεις.

δ) Όταν έμαθε τι έγινε στο γήπεδο, _____.

ε) Μετά το γεύμα δοκιμάσαμε _____ που είχε φτιάξει η αδερφή μου.

στ) Αν και θέλει να είναι αγαπητός, _____.

ζ) Ο κ. Αποστόλου είναι ιδιοκτήτης _____.

η) Η εξαφάνιση της θαλάσσιας χελώνας διέσπασε την _____

και οδήγησε στην αύξηση των μεδουσών, που αποτελούσαν τη βασική της τροφή.

θ) Τα χρήματα που μου δάνεισες ήταν για μένα μια _____,

έτσι ώστε ν' αποφύγω τους τοκογλύφους.

ι) Είναι ξεκούραστος σήμερα, γιατί χθες _____.

2. Βρίσκω την **υπόθεση (ΥΠ)** και την **απόδοση (ΑΠ)** στους παρακάτω υποθετικούς λόγους:

- Δεν καταλαβαίνω το μάθημα, (___) αν δεν μου το εξηγήσει κάποιος. (___)
- Κανείς δεν θα σε πιστεύει, (___) άμα λες ψέματα. (___)
- Αν διαβάσω περισσότερο, (___) θα πάρω καλύτερους βαθμούς. (___)
- Άμα τρώω πρωινό, (___) δεν θα πεινάω στο σχολείο. (___)
- Θα τελειώσουμε την εργασία μας σήμερα, (___) άμα δουλέψουμε λίγο ακόμη. (___)
- Εάν μιλάς γρήγορα, (___) δεν θα καταλαβαίνουν οι άλλοι τι λες. (___)
- Δεν θα έχεις ατυχήματα, (___) εάν είσαι προσεκτικός. (___)
- Άμα βρέχει, (___) δεν θα βγείτε διάλειμμα στο προαύλιο, (___)

3. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα **παραθετικά** των επιθέτων και των επιρρημάτων της παρένθεσης:

(ακριβά, ονομαστό, ωραίος, ψηλά, βαρύς, ελαφρύς, γρήγορος)

- Φέτος αγοράσαμε το πετρέλαιο _____ από πέρυσι.
- Η Δήλος ήταν το _____ νησί της αρχαιότητας.
- Η ζωγραφιά του Μάριου είναι πολύ ωραία. Έχω την εντύπωση πως του Στέλιου είναι _____. Έχετε άδικο κι οι δυο, της Χριστίνας είναι _____ απ' όλες.
- Οι ορειβάτες προσπαθούν κάθε φορά να ανεβαίνουν _____ απ' ότι στην προηγούμενη προσπάθειά τους.
- Είναι πολύ στενοχωρημένος. Ο διευθυντής του είπε _____ λόγια, που τον πίκραναν.
- Η γιαγιά προτιμά τη γαλλική κουζίνα γιατί είναι _____ απ' την ισπανική.
- Το αυτοκίνητο είναι _____ απ' το τρένο, αλλά το αεροπλάνο είναι το _____ μέσο μεταφοράς.

4. Συμπληρώνω τα κενά του παρακάτω κειμένου με τα **αντώνυμα** των επιθέτων που είναι στις παρενθέσεις:

Ο φεινός (περσινός) μας δάσκαλος είναι _____ (γέρος), _____ (άσχημος) και _____ (ασπρομάλλης). Είναι η _____ (τελευταία) του χρονιά στην Αθήνα. Τα _____ (επόμενα) χρόνια δίδασκε σ' ένα _____ (πεδινό) χωριό της Ηπείρου. Το σχολείο του χωριού ήταν _____ (μεγάλο) και _____ (καινούριο) και οι μαθητές _____ (πολλοί). Τώρα όμως είναι _____ (λυπημένος), γιατί θα έχει τη δυνατότητα να κάνει _____ (παλιούς) φίλους.